

Het heiligenboek

De wijsheid van Albertus de Grote *Tom Zwaenepoel*

God is de bron van de wijsheid, de wereld, het alledaagse. Daarvan was een 'groot' heilige steevast overtuigd: Albertus de Grote. Dankzij zijn geleerdheid en heiligheid is hij een aansporing en voorbeeld voor vele theologen.

Albertus wordt in 1193 geboren in Lauingen aan de Donau. Hij studeert in Padua, wordt dominicaan (1223) en onderwijst theologie aan talrijke scholen van zijn orde. In Parijs maakt hij kennis met het gedachtegoed van Aristoteles. In 1248 trekt hij met Thomas van Aquino, zijn beroemdste leerling, naar Keulen. Daar bouwt hij naar Parijs voorbeeld een studiehuis op, de voorloper van de Keulse universiteit. Hier doceert Albertus vooral de filosofische en natuurwetenschappelijke werken van Aristoteles.

Als provinciaal van de Duitse provincie van de dominicanen (1254) trekt hij te voet van het ene klooster naar het andere en waakt hij over de opvolging van de strenge kloosterregels. In 1260 wordt hij bisschop van Regensburg. Al na twee jaar legt hij dit ambt echter neer omdat hij geen positieve veranderingen in zijn bisdom bespeurt en bovendien niet als vorst wil heersen, zoals dat in zijn tijd gebruikelijk is. Hij keert terug naar het Keulse dominicanenklooster en is actief

als theoloog, prediker, intellectueel en onderhandelaar. Albertus sterft in 1280.

Een theoloog spreekt over God, een filosoof over wat het verstand kan herkennen. De natuurwetenschapper kent de natuurwetten, de politicus formuleert de regels van het maatschappelijke leven. Albertus overstijgt al die disciplines. De *doctor universalis* omvat 'alle' kennis van zijn tijd: astronomie, meteorologie, geologie, botanie, zoölogie, chemie, fysica, mechanica en architectuur. Bovendien mengt hij zich als christelijk intellectueel ook in het politieke debat. Die veelzijdigheid maakt hem tot de grootste Duitse theoloog en filosoof van de middeleeuwen en tot een van de grootste geleerden überhaupt. Hij heeft een grote invloed op vele generaties theologen.

Voor een theoloog van zijn tijd is Albertus' belangstelling voor de natuurwetenschappen veeleer ongebruikelijk. Zijn passie voor alles wat te maken heeft met de natuur hangt samen met zijn kindertijd. Al vroeg observeert hij de omgeving van zijn stadje, dat van de landbouw leeft. De informatie die de plaatselijke boeren, herders, vissers, jagers en wijnboeren aan hem doorspelen, verwerkt hij later in zijn leerboeken. Ook als predikheer komt hij tijdens zijn

lange voettochten door Europa in contact met het 'wonder' van de natuur, die wat hem betreft niet langer een bedreiging vormt, maar zijn geloof in de Schepper verdiept. Albertus streeft naar de harmonie tussen de menselijke activiteit en het licht van het geloof, hij verbindt de 'liefde voor de aarde' met het 'verlangen naar de hemel'. Sommige tijdgenoten zien in Albertus veeleer een toevenaar of een 'meester van de zwarte magie', omdat hij ook mysterieuze kruiden kweekt en mineralen verzamelt.

Voor Albertus geldt niet het logische besluit, maar het experiment als natuurwetenschappelijk bewijs: een principe dat niet door de praktijk bevestigd wordt, is geen principe. In zijn onderricht speelt hij met gedachten, argumenten en besluiten. Tijdens gesprekken met collega's en andersdenkenden is hij meer in het thema geïnteresseerd dan in zijn eigen gelijk. Albertus' uitgangspunt is duidelijk: wie over God, de mens, de wereld wil spreken, moet bereid zijn tot intensieve studie. Meningeën zijn slechts mogelijk als er kennis is over de essentie van het onderwerp. Daarom drijft Albertus bij studenten de geestelijke discussie op door het creëren van studieruimtes en roept hij op mondig te zijn en de verworven

kennis met anderen te delen. Op zijn professoraatseggel prijkt niet toevallig een engel met bazuin, die slapende geesten moet wakker schudden en tot nadenken aansporen. Als magister en bisschop sluit Albertus zich niet op in een select 'clubje' van intellectuelen, maar maakt hij zijn inzichten via voordrachten en preken toegankelijk voor een ruimer publiek.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tiel, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is echter uitverkocht.

Omroep

6 februari, 15.35 uur, VRT één. Elke donderdag en vrijdag op deze zender *New Tricks*, onderhoudende Britse politiereeks over drie gepensioneerde speurders die door een vrouwelijke hoofdofficier worden opgevist om onopgeloste moorden opnieuw te onderzoeken.

8 februari, 15.25 uur, Canvas. In de documentaireserie *Belga Sport* de reportage Josip Weber. Belg in buitenspel over de Kroaat die in de jaren 1990 furore maakte bij Cercle Brugge en RSC Anderlecht.

8 februari, 22.40 uur, Canvas. *La vie en rose*, Frans biografisch drama uit 2007 over het leven van de beroemde zangeres Edith Piaf, met Marion Cotillard in de hoofdrol.

9 februari, 17.38 uur, Canvas. *Identiteit*, eerste aflevering van de zesdelige documentaire serie *Te gek*, waarin tv-maakster Annick Ruyts in Vlaanderen op zoek gaat naar de psychische problemen van vandaag.

10 februari, 19 uur, Canvas. *Attenborough's Ark*, BBC-documentaire waarin de beroemde natuurciencast David Attenborough tien bedreigde diersoorten kiest die hij zeker wil behoeden voor uitsterven.

De vrome kudde

Moeilijke woorden *Ingezonden door Patrick Claessens*

Jef komt Pier tegen op de markt in Hasselt. Volgend gesprek ontspint zich:

– Zeg Jef, heb jij nog iets van Fons gehoord? Ik heb hem al lang niet meer gezien.

– Maar die is toch gestorven, Pier.

– Dat wist ik niet... Wanneer dan en wat heeft hij gehad?

– Hij leed aan een hartziekte en toen heeft hij een pesewever gekregen. Dat was allemaal goed en wel. Na enkele maanden werd hij ziek aan de protestant. En nu is hij overleden. Ik ben hem een kruisje gaan geven in het dolfinarium in Bree. Hij lag er heel mooi opgebaard en ik ben ook naar de begrafenis geweest. De pastoor heeft een heel mooie homofilie gehouden over hem. Na de viering werd hij niet op het kerkhof begraven. Ze brachten hem naar de crème-rie in Hasselt.

Veel insecten *Ingezonden door Cyriel Nijs*

Een man komt binnen in het bureau van een ambtenaar en bemerkt dat daar een insectenprobleem heerst.

– Wat zitten hier veel vliegen.

Zucht de ambtenaar:

– Ik weet het, zeventien...

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** • Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

muziek-gezel-schap	onvriendelijk	voeg-woord	insluiting	telwoord	speels
ideaal	soort maki		speel-goed		
7				4	
kerk-gezag				zangnoot	
tolk				buitenste deel	
					deel v.e. schip
rivier in Duitsland			bezoeker		
management			paard	2	
			interest		
			bitterheid		
voltooid	hevig	riem			
		landtong			
		rijst-gerecht			
		bordspel		6	dat is (Lat.)
					Heilige
stekelig dier			uiting van verkoudheid		
spoel	5				8
			politie-man		
					3

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: POTGROND

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---